

Sayı: 2025/2691-BU
Konu: Liman Hizmetlerinde Yaşanan Sorunlar Hk.

16 Temmuz 2025

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
DOĞU MARMARA GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği, 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kurulmuş bir mesleki teşekkül olup, Derneğimize kayıtlı 2142 Gümrük Müşaviri, 6866 Gümrük Müşavir Yardımcısı, 10772 stajyer personel ve 1122 Gümrük Müşavirliği firmalarında çalışan 40.000 ofis elemanı ile ortalama 60.000 personelle istihdam sağlayan sanayici, ihracatçı ve ithalatçı ile başta gümrük idareleri olmak üzere tüm kamu idareleri ile adeta köprü vazifesi gören bir meslek örgütüdür.

Bilindiği üzere, limanlar Gümrük Kanunu ve Yönetmeliğinde belirtilen hükümler doğrultusunda Gümrük denetimindeki Gümrük İşlemlerinin yapılması için kurulmuş Geçici depolama statüsündeki işletmelerdir. Gümrük mevzuatı kapsamında önem arz eden Gümrük Kanunu ve yönetmeliği maddelerinden bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“Gümrük Kanunu MADDE 218- 1. Türkiye ile diğer ülkeler arasında demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan istasyon, deniz ve hava limanlarını işleten kuruluşlar ile posta idareleri, bu Kanun hükümlerine göre gerekli gümrük gözetim ve kontrol işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere; yolcu salonları, geçici depolama yerleri, antrepolar ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinin çalışmalarına elverişli ve yeterli bürolar ve gözetleme kuleleri tesis etmek; buraların aydınlatma, ısıtma ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak; telefon ve büro eşyasını bedelsiz olarak sağlamak; limanlarda ve gümrük kapılarında gümrük gözetimine tabi eşya ve kişiler ile diğerlerinin birbirine karışmasını önlemeye yönelik her türlü fiziki yapıların sağlanması konusunda Gümrük Müsteşarlığının isteklerini yerine getirmek zorundadırlar.

2. Posta idareleri, 1 inci fıkra da sayılanların yanı sıra posta kolilerinin muayene ve tahlili için gerekli ölçü aletleri ve diğer donanımları sağlamakla yükümlüdür.

3. Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bulunan gümrük iş ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür. Bakanlık tarafından azami bedeller belirlenirken özelleştirme uygulamaları çerçevesinde yapılan sözleşmelerde yer alan düzenlemeler dikkate alınır.

Gümrük Yönetmeliği (G.Y.) MADDE 72/Ş - (1) (22.01.2016 tarih ve 29601 sayılı R.G. ile değişik) Kanunun 218 inci maddesinde belirtilen işleticiler;

a) Gümrük gözetim ve kontrolü işlemlerinin yapılmasını gerçekleştirmek üzere bedelsiz olarak;

1) Eşya, yolcu ve araçların fiziki aramasının etkin bir şekilde yapılabileceği kapalı arama tesisleri ile gümrük muayenesinin yapılabileceği uygun yerlerin teminini,

2) Eşya, yolcu ve taşıt trafiğine ilişkin olarak kullandıkları otomasyon sistemlerine, yazılımlara ve CCTV kamera sistemlerine gümrük idaresince erişimin sağlanması ve/veya bunlardan gümrük idaresince kullanılan sistemlere veri aktarımının düzenli ve kesintisiz olarak yapılmasını,

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

3) Birinci alt bentte belirtilen yer ve tesislerin bakım ve onarımlarının gerçekleştirilmesi ile ikinci alt bentte belirtilen sistemlerin düzenli olarak işletilmesi, güncellenmesi ve Bakanlık sistemleriyle uyumlu hale getirilmesini,

4) 72 ve 72/S maddelerinde belirtilen gözetim önlemleri ile kişi, eşya ve taşıtların gümrük işlemleri tamamlanmadan gümrüklü yer ve sahalardan çıkmalarını önlemeye yönelik gümrük idaresince talep edilen gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak,

b) Gümrük idaresince bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla iletilen veri, mesaj ve talimatların gereğini yerine getirmek,

c) Aksi belirtilmedikçe, gümrük idaresince bildirilen ve gizli tutulması istenilen bilgileri açıklamamak ile yükümlüdürler.

(2) Bu maddede belirtilen yükümlülüklerle ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(3) Muayene ve kontrol edilecek eşyadan alınacak azami bedellere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenebilir

Eşyanın muayene edilmesi G.Y. MADDE 88 - (1) Geçici depolama yerlerinde bulunan eşya, beyana uygun olup olmadığının tespiti açısından veya gerekli görülen herhangi bir zamanda muayene ile görevli memurlar tarafından muayene edilir. Gerek görülmesi halinde muayenede, eşya sahibi veya temsilcisinin veya geçici depolama yeri personelinin bulunması da istenebilir.

G.Y. Geçici depolama yeri ve antrepoları kimlerin girebileceği MADDE 557 - (1) Geçici depolama yeri ve antrepoları, Görevli Memur, Hizmetli ve İşçilerle, bunların Amir ve Denetçilerinden ve Gümrük ve Ticaret Müfettişi ve Müfettiş Yardımcıları ile Gümrük İdare Amirleri veya yetkili kılınacak görevlilerden, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri ile Gümrük Müşavirleri ve Yardımcılarından, eşya sahipleri veya adlarına harekete yetkili olanlardan ve gümrük idaresince izin verilen şahıslardan başka kimse giremez.” hükümleri amirdir.

Bilindiği üzere; Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları dış ticaret firmaları tarafından gümrüklü saha olarak kabul edilen ihrac, ithal ve transit kapsamı eşyalar başta olmak üzere liman işletmesinde eşyaların muayene edilecek veya numune alınması gerekli durumlarda nezaret etmek ve işlemleri biten eşyaları teslim almak gibi konular başta olmak üzere Gümrük mevzuatı kapsamında Dış Ticaret firmalarının iş ve işlerini yapmak üzere yetkilendirilmiştir.

Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları, Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan sınavlar sonucunda hak kazanarak, kendilerine verilen yetki belgeleriyle dolaylı temsil yoluyla firmalar adına gümrüklü sahalarda iş takibi yapma yetkisine sahiptirler. Bu belgeler düzenlenmeden önce, ilgili kişiler hem adli hem de idari güvenlik soruşturmalarından geçmekte, güvenilirlikleri resmi makamlarca titizlikle denetlenmektedir.

Ancak yukarıda açıklamaya çalıştığımız Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinin liman sahalarına ilişkin ilgili hükümleri çerçevesinde Gümrük Müşaviri ve Gümrük Müşavir Yardımcıları verdiği yetki çerçevesinde liman saha işlemlerinde bazı sorunlarla karşılaşmıştır Üyelerimizden gelen başvurulardan anlaşılacağı üzere; Kocaeli Liman Başkanlığı’na bağlı CFS (Konteyner Yük İstasyonu) sahasında, Gümrük Müşavirleri ve Gümrük Müşavir Yardımcılarının geçerli yardımcı karne ve liman giriş kartları bulunmasına rağmen sahaya girişlerine izin verilmediği ve bu nedenle iş takiplerinin engellendiği Üyelerimizden gelen vaki taleplerden anlaşılmıştır. Bu uygulama neticesinde, ihracatta sahada yüklemelerde, ithalatta iç boşaltmalarda gözetim yetki belgesi aranmaktadır. Meslektaşlarımız konteyner açma ve boşaltma işlemlerine nezaret edememektedirler.

Bu kapsamda, DP World Liman İşletme Müdürlüğü, Evyaport Liman İşletme Müdürlüğü, Yılport Holding Inc. ve Safiport Derince limanlarında uygulanan bu fiili durumun, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca hukuki dayanağının bulunmadığı, dolayısıyla hukuka aykırı bir işlem tesis edildiği

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

kanaatindeyiz. Bahsi geçen uygulamanın yarattığı mağduriyetin giderilmesi ve yasal çerçevede çözüm sağlanması amacıyla Gümrük Müşavir ve Gümrük Müşavir Yardımcılarına anılan limanlarda yardımcı olunması, bu ve buna benzer olayların yaşanmaması hususunda gerekli adımların atılmasını bilgilerinize arz ederiz.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

DAĞTIM

Bilgi için:

T.C TİCARET BAKANLIĞI

Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü

Gereği İçin:

Dilovası Gümrük Müdürlüğü

Derince Gümrük Müdürlüğü

DP World Liman İşletme Müdürlüğü

Evyapport Liman İşletme Müdürlüğü

Safiport Derince

Yılport Holding Inc.

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

Kemeraltı Caddesi Kalaycıoğlu İşhanı No: 35 Kat: 1 - 2 - 3 34425 Tophane / İSTANBUL Tel: (0 212) 249 45 00 (Pbx) Fax: (0 212) 252 09 62
e-mail: info@igmd.org.tr www.igmd.org.tr

